

Inventaris van de *in situ* bewaarde historische straatnaamborden in Antwerpen.

Deze inventaris geeft de situatie weer zoals die werd vastgesteld in de loop van de maand september 2012. De straatnaamborden in de ruïen zijn in deze inventaris niet mee opgenomen. Ook de geëmailleerde plaatstalen borden zijn wegens hun nog relatief veelvuldig voorkomen niet in deze lijst opgenomen, enkele bijzondere exemplaren van dit type zijn omwille van hun uitzonderlijk karakter wel opgenomen.

Alle gebruikte foto's zijn gemaakt door de auteur.

A. Blauwe hardstenen borden:

A.1 Blauwe hardstenen borden met tweetalige inscriptie en wijkaanduiding:

Deze borden volgden de straatnaamborden van blik uit de Franse periode op. De plaatsing van deze straatnaamborden is relatief te dateren in de periode tussen 1805 en 1825. Het zijn de oudste *in situ* bewaarde straatnaamborden in Antwerpen.

Bord 1

Locatie: Lijnwaadmarkt 1 2000 Antwerpen (hoek Torfbrug)

Opschrift: S. I. LYNWAED MERCKT MARCHE AU LINGE

Statuut: Maakt deel uit van een sinds 21/09/1976 wettelijk beschermd monument. Het straatnaambord is opgenomen in de beschrijving van het pand in de Vastgestelde inventaris van het Bouwkundig Erfgoed.

Bewaartoestand: Het zichtbare gedeelte is goed bewaart en vertoont geen schade. Tweederde van het bord is echter aan het zicht onttrokken door een tegen het bord bevestigd zonnescerm. De kans op beschadigingen ten gevolge van het bevestigen van dit zonnescerm is reëel.

Opmerkingen: Tekstvlak voorzien van een verdiepte randbelijning. Sporen van een witte invulling in de letters en de randbelijning. Het bord is gelijk met het gevelvlak aangebracht.

Bord 2

Locatie: Kipdorp 36 2000 Antwerpen (hoek Markgravestraat)

Opschrift: S. 2. MARK-GRAEVE STRAET RUE DU MARC-GRAVE

Statuut: Gebouw opgenomen in de Vastgestelde inventaris van het Bouwkundig Erfgoed, doch zonder vermelding van het straatnaambord.

Bewaartoestand: Algemeen vrij goed, wel sterke ververing van het oppervlak ter hoogte van de wijkaanduiding. Het wijknummer is hierdoor onleesbaar.

Opmerkingen: Resten van een witte of okerkleurige invulling zichtbaar in de letters. Het bord steekt een tweetal centimeters uit het gevelvlak, de randen zijn recht afgewerkt.

Bord 3

Locatie: Torfbrug 1 2000 Antwerpen

Opschrift: S. I. TORF BRUG. PONT AUX TOURBES

Statuut: Maakt deel uit van een sinds 21/09/1976 wettelijk beschermd monument. Het straatnaambord is opgenomen in de beschrijving van het pand in de Vastgestelde inventaris van het Bouwkundig Erfgoed.

Bewaartoestand: Goed. Wel zijn ter hoogte van de bovenste rand van de Franstalige straatnaam op drie plaatsen gaten gekapt. Het meest linkse gat, boven de letter P, bevat nog een doek met schroefdraad. Links boven de letter B is ook een boorgat.

Opmerkingen: Het tekstvlak is voorzien van een verdiepte randbelijning. Sporen van een witte invulling enkel waarneembaar in het punt achter de 'S' van de wijkaanduiding. Het tekstvlak van het bord is gelijk met het gevelvlak aangebracht.

Bord 4

Locatie: Wolstraat 10 2000 Antwerpen

Opschrift: S. I. WOL STRAET RUE DE LAINE

Statuut: Het straatnaambord is opgenomen in de beschrijving van het pand in de Vastgestelde inventaris van het Bouwkundig Erfgoed.

Bewaartoestand: Zeer goed.

Opmerkingen: Een verticale frijnslag is over gans het tekstvlak zichtbaar, op het linker en rechter uiteinde staat een horizontale randslag. Het bord is gelijk met het gevelvlak aangebracht. Het uit 1803 daterende bouwplan van de gevel is in het stadsarchief bewaard (SAA 838#56), hieruit kan besloten worden dat dit straatnaambord na 1803 is aangebracht.

A.2 Blauwe hardstenen borden, enkel Nederlandstalig:

Dit type borden werd (in beperkte mate?) aangebracht omstreeks 1829, tijdens de periode van het Verenigd Koninkrijk der Nederlanden.

Bord 5

Locatie: Nassaustraat 48 2000 Antwerpen

Opschrift. S^T LAUREYS KAAI.

Statuut. Geen enkele vorm van juridische bescherming.

Bewaartoestand. Heel goed. Inscriptie en fijne randslag staan nog scherp.

Opmerkingen. Op verschillende plaatsen resten van een witte letterinvulling zichtbaar. Eén boorgaatje aan rechtse rand, tussen de letter l en de randslag. Het bord heeft afgeschuinde randen en steekt enkele centimeters uit het (onterecht ontleisterde) gevelvlak.

Bord 6

Locatie. Nassaustraat 43 2000 Antwerpen

Opschrift. TIMMERMANS KAAI.

Statuut. Geen enkele vorm van juridische bescherming.

Bewaartoestand. Goed.

Opmerkingen. Enkele jaren geleden werd dit historische straatnaambord botweg door een ongepaste pleisterlaag bedekt. Thans niet meer zichtbaar, doch wel bewaard.

A.3 Blauwe hardstenen borden, tweetalig, met scheidingstreepje en ae-spelling:

Dit type borden verschijnt na 1846, het jaar waarin gestopt werd met het plaatsen van zinken straatnaamborden. Van dit type zijn voor zover bekend geen exemplaren aangebracht in het extra- muros gelegen stadsgebied.

Bord 7

Locatie. Sint-Katelijnevest 41 2000 Antwerpen

Opschrift. LANGE NIEUWSTRAET — • — LONGUE RUE NEUVE

Statuut. Geen enkele vorm van juridische bescherming.

Bewaartoestand. Goed. Beperkte verwerking van het tekstvlak en enkele kleine lacunes (bovenaan de letter U en aan het middelste beentje van de letter E in RUE).

Opmerkingen. Een dunne uitgespoelde calcietader loopt diagonaal vanaf het midden van de letter E van RUE naar rechtsboven, boven de eerste letter E van NEUVE. Resten van een witte letterinvulling zijn waarneembaar. Het tekstvlak van het bord is gelijk met het gevelvlak aangebracht. Een recht afgelijnd verschil in kleurnuance op de steen, juist boven de Franstalige straatnaam, wijst op een vroegere overschildering hiervan. De letters A's in de inscriptie hebben een geknikt tussenbeentje.

Bord 8

Locatie. Melkmarkt 14 2000 Antwerpen

Opschrift. LYNWAED MARKT — • — MARCHE AU LINGE

Statuut. Het gebouw is opgenomen in de Vastgestelde inventaris van het Bouwkundig Erfgoed, doch het historische straatnaambord kreeg hierbij geen vermelding.

Bewaartoestand. Geen beschadigingen, doch sterke verwerking van het oppervlak. Door afschilfering zijn grote delen van, voornamelijk het Nederlandstalige, opschrift ondertussen zo goed als onleesbaar.

Opmerkingen. Door het onterecht ontleisteren van de gevel steekt niet enkel de schuine rand uit het gevelvlak, ook de dieperliggende zijkanten steken ruim een centimeter uit het gevelvlak. Dit bord zit bijgevolg slechts een tweetal centimeter in de gevel vervat.

Bord 9

Locatie: Nassaustraat 46 2000 Antwerpen

Opschrift: NASSAUPLEIN — • — PLACE NASSAU

Statuut: Geen enkele vorm van juridische bescherming.

Bewaartoestand: Heel goed. Inscripties en frijnslag op afgeschuinde randen staan nog scherp.

Opmerkingen: Onterecht ontleisterde maar bouwhistorisch waardevolle gevel. De voegmortel rondom het straatnaambord vertoont veel lacunes. De letters A's in de inscriptie hebben een geknikt tussenbeentje.

Bord 10

Locatie: Paardenmarkt 32 2000 Antwerpen

Opschrift: PAERDEN MARKT — • — MARCHE AUX CHEVAUX

Statuut: Het straatnaambord is opgenomen in de beschrijving van het pand in de Vastgestelde inventaris van het Bouwkundig Erfgoed.

Bewaartoestand: Matige verwerking van het tekstvlak, doch de inscripties staan nog scherp. Oppervlakte vervuiling en beginnende vorming van gipskorsten op de onderste schuine rand.

Opmerkingen: Rechts onderaan werd ooit een rechte hoek weggekapt. Druipsporen en andere verfresten van een blauwe verf op en onder het Franstalige opschrift. Vlak boven dit blauwe hardstenen bord is een geëmailleerd plaatstalen bord aangebracht.

Bord 11

Locatie: Sint-Aldegondiskaai 62 2000 Antwerpen

Opschrift: S^T ALDEGONDE KAEI — • — QUAI S^{TE} ALDEGONDE

Statuut: Geen enkele vorm van juridische bescherming.

Bewaartoestand: Heel goed. Een witte letterinvulling is nog voor groot gedeelte aanwezig.

Opmerkingen: Dit bord kwam pas tijdens renovatiewerken in 2011 terug aan de oppervlakte. De voegen tussen het bord en het metselwerk werden terug gevoegd. De ^T en ^{TE} afkortingen hebben een dubbele, schuine onderlijning. De letters A's in de inscriptie hebben een geknikt tussenbeentje.

A.4 Blauwe hardstenen borden, tweetalig, met scheidingstreepje en S.-R.-afkorting:

Dit type van straatnaamborden is het meest courante bij de bewaarde blauwe hardstenen exemplaren. Ze werden zowel intra- muros als extra- muros veelvuldig aangebracht in de jaren 1850 en 1860.

Bord 12

Locatie: Jan Blomstraat 2 2000 Antwerpen

Opschrift: APPELMANS S. — • — R. APPELMANS

Statuut: Het gebouw is opgenomen in de Vastgestelde inventaris van het Bouwkundig Erfgoed, doch het historische straatnaambord kreeg hierbij geen vermelding.

Bewaartoestand: Heel goed.

Opmerkingen: Het tekstvlak en de afgeschuinde randen zijn opvallend glad, dit bord werd waarschijnlijk tijdens recente renovatiewerken opnieuw gladgeschuurd. De inscripties zijn met nieuwe goudverf ingevuld. Ook de voor het opschrift niet relevante, geboorde (hulp)punten in de Nederlandstalige letter 'S' van straat en de Franstalige letter 'S' van Appelmans werden onterecht met nieuwe goudverf ingevuld. In het Nederlandstalige opschrift zijn drie boorgaten aanwezig, mogelijk ten gevolge van een later aangebracht plaatstalen straatnaambord. Merkwaardig hierbij is wel dat het middelste boorgat niet centraal tussen de twee buitenste boorgaten is aangebracht (idem als bij bord 3)?

Bord 13

Locatie: Vleeshouwersstraat 15 2000 Antwerpen

Opschrift: BEENHOUWER S. — • — R. DES BOUCHERS

Statuut: Deel van een sinds 21/09/1976 wettelijk beschermd monument. Straatnaambord is opgenomen in de beschrijving van het pand in de Vastgestelde inventaris van het Bouwkundig Erfgoed.

Bewaartoesand: Goed. De letters staan nog scherp, met uitzondering van de letter 'R' in rue.

Opmerkingen: Resten van een witte invulling in de letter 'S' van straat. Opmerkelijk zijn de schijnbare resten van een donkergrijze invulling in de letters 'B' en 'O' van *bouchers*. Om dit straatnaambord te kunnen plaatsen werd een steenblok uit de zestiende-eeuwse blauwe hardstenen pui weggenomen of enkele centimeters verdiept. De linkse hoek onderaan werd aangepast aan het bestaande gegaffelde gevelanker.

Bord 14

Locatie: Mechelsesteenweg 291 2018 Antwerpen

Opschrift: BOOMGAARD S. — • — R. DU VERGER

Statuut: Het gebouw is opgenomen in de Vastgestelde inventaris van het Bouwkundig Erfgoed, doch het historische straatnaambord kreeg hierbij geen vermelding.

Bewaartoestand: Mogelijk goed, doch momenteel niet zichtbaar. Het historische straatnaambord is, net als de gevel, bepleisterd met een voor het gebouw ongepaste, ruwe bepleistering.

Opmerkingen: Over de Franstalige inscriptie is uit een archiefstuk (SAA MA 291#11, brief van 8 januari 1969) geweten dat ze in januari 1969 werd opgestopt met AKEMI (kunsthars). Deze ingreep is waarschijnlijk niet meer reversibel zonder schade aan de inscriptie te veroorzaken. De Nederlandstalige straatnaam is momenteel op zeer amateuristische, slordige wijze aangebracht met een rode verf. De bestaande belettering werd hierbij helemaal niet gerespecteerd.

Bord 15

Locatie: Hoogstraat 1 2000 Antwerpen

Opschrift: HOOG S. — • — R. HAUTE

Statuut: Het gebouw is opgenomen in de Vastgestelde inventaris van het Bouwkundig Erfgoed, doch het historische straatnaambord kreeg hierbij geen vermelding.

Bewaartoestand: Goed.

Opmerkingen: De witte afwerkinglaag op het tekstvlak van dit bord heeft verschillende opstuwingen en schilfert af. Ook de invulling in de letters is aan het afschilferen; dit lijkt een degraderende goudverf te zijn.

Bord 16

Locatie: Kloosterstraat 46 2000 Antwerpen

Opschrift: KLOOSTER S — • — R DU COUVENT

Statuut: Geen enkele vorm van juridische bescherming.

Bewaartoestand: Goed. Lichte verwerking van de Nederlandstalige inscriptie.

Opmerkingen: Resten van vroegere afwerkingsla(a)g(en) in het punt en het linkse streepje van de typografische scheidingslijn.

Bord 17

Locatie: Koolkaai 15 2000 Antwerpen

Opschrift: KOOL VLIET — • — Q. AU CHARBON

Statuut: Het bord maakt deel uit van een sinds 25/08/1999 wettelijk beschermd monument. Dit niet-historische straatnaambord is niet opgenomen in de beschrijving van het pand in de Vastgestelde inventaris van het Bouwkundig Erfgoed.

Bewaartoestand: Zeer goed.

Opmerkingen: Dit is een volkomen nieuw bord uit de late jaren negentig van de twintigste eeuw. Jammer genoeg volgde men geen authentieke voorbeelden na, met als gevolg een straatnaambord waarvan de epigrafie die niet overeenstemt met bestaande historische straatnaamborden in Antwerpen.

Bord 18

Locatie: Lange Brilstraat 7 2000 Antwerpen

Opschrift: LANGE BRIL S. — • — LONGUE R. DE LA LUNETTE

Statuut: Straatnaambord is opgenomen in de beschrijving van het pand in de Vastgestelde inventaris van het Bouwkundig Erfgoed.

Bewaartoestand: Heel goed.

Opmerkingen: Dit bord is samen met de gevel volledig overschilderd in een lichte tint. Onder de verflaag heeft het tekstvlak rondom de Franstalige inscriptie een ruwe aftekening; deze inscriptie was mogelijk ooit opgevuld met een mortel die nadien weer weggenomen werd?

Bord 19

Locatie: Lange Koepoortstraat 57 2000 Antwerpen

Opschrift: LANGE KOEIPOORT S — • — LONGUE R DE LA PORTE AUX VACHES

Statuut: Geen enkele vorm van juridische bescherming.

Bewaartoestand: Matig. De inscripties staan nog scherp, maar er loopt een verticale breuk door het bord ter hoogte van de letters 'E' van *Lange* en *Rue*.

Opmerkingen: Dit bord is samen met de gevel volledig overschilderd in een lichte tint. De Franstalige inscriptie is helemaal opgevuld met een mortel of een kunsthars (vergelijk bord 14). De opvallende slechte hechting van de verflaag op die opgevulde letters, in vergelijking met de rest van het bord, doet vermoeden dat ook hier kunsthars werd toegepast.

Bord 20

Locatie: Lange Nieuwstraat 15 2000 Antwerpen

Opschrift: LANGE NIEUW S — • — LONGUE R NEUVE

Statuut: Het gebouw is opgenomen in de Vastgestelde inventaris van het Bouwkundig Erfgoed, doch het historische straatnaambord kreeg hierbij geen vermelding.

Bewaartoeestand: Matig. Diagonale breuk, met breuklijn van enkele millimeters breedte, door de letter 'U' van *Nieuw* en tussen de letters 'U' en de 'V' van *Neuve*.

Opmerkingen: Verwering van het tekstvlak, maar de inscripties staan nog vrij scherp.

Bord 21

Locatie: Sint-Jozefstraat nr.49

Opschrift: LANGE LEEM S. — • — LONGUE R. D' ARGILE

Statuut: Geen enkele vorm van juridische bescherming.

Bewaartoeestand: Slecht. Op drie plaatsen werd in de Franstalige straatnaam een boorgat aangebracht voor het bevestigen van een elektriciteitskabel.

Opmerkingen: Verwering van het tekstvlak, maar de inscripties staan nog voldoende scherp. Storende lichtreclame naast het bord. Onterecht ontpleisterde gevel.

Bord 22

Locatie: Leopoldstraat 24 2000 Antwerpen

Opschrift: LEOPOLD S. — • — R. LEOPOLD

Statuut: Deel van een sinds 15/09/1978 wettelijk beschermd monument (Kruidtuin). Straatnaambord is niet opgenomen in de beschrijving van de tuin in de Vastgestelde inventaris van het Bouwkundig Erfgoed.

Bewaartoestand: Matig. Door afschilfering van het oppervlak van de natuursteen heeft dit bord een ietwat pokdalig uitzicht.

Opmerkingen: Dit bord is aangebracht in de afsluitingsmuur van de Kruidtuin; deze muur is sinds 1970 onterecht van zijn bepleistering ontdaan. Deze ingreep benoemde men anno 1970 als een 'restauratie' en tijdens deze restauratie vond men het tevens wenselijk dit straatnaambord te verwijderen (Bron: SAA MA 291#11, brief van 2 juni 1970). Om een onbekende reden is die verwijdering gelukkig toch niet uitgevoerd.

Bord 23

Locatie: Veemarkt 10 2000 Antwerpen

Opschrift: NOSE S. — • — R. NOSE

Statuut: Geen enkele vorm van juridische bescherming.

Bewaartoestand: Zeer goed.

Opmerkingen: In de inscripties zijn opmerkelijk veel resten aanwezig van een witte letterinvulling. Mogelijk is dit nog authentiek materiaal? Hieruit is af te leiden dat dit bord niet zichtbaar was ten tijde van de overschilderingen van de Franstalige teksten in de eerste helft van de twintigste eeuw, want van een overschildering zijn geen sporen aan te treffen.

Bord 24

Locatie: Offerandestraat 93 2060 Antwerpen

Opschrift: OFFERANDE S. — • — R. DE L'OFFRANDE

Statuut: Geen enkele vorm van juridische bescherming.

Bewaartoestand: Zeer goed.

Opmerkingen: In 2008 werd dit straatnaambord, samen met de gevel wit geschilderd. De inscripties kregen toen een donkergrijze invulling. De leesbaarheid is hierdoor optimaal.

Bord 25

Locatie: Sint-Jansplein 27 2060 Antwerpen

Opschrift: OUDE STEENWEG S. — • — R. DE LA VIEILLE CHAUSSEE

Statuut: Geen enkele vorm van juridische bescherming.

Bewaartoestand: Goed.

Opmerkingen: Storende elektriciteitskabel loopt vertikaal over het bord. Minieme resten van witte letterinvulling merkbaar in sommige letters. De voegen rondom het bord zijn niet overal gesloten sinds de onterechte ontleistering van de gevel.

Bord 26

Locatie: Oude Steenweg 29-31-33 2060 Antwerpen

Opschrift: PETERS GANG — • — IMPASSE PETERS

Statuut: Geen enkele vorm van juridische bescherming.

Bewaartoestand: Goed.

Opmerkingen: Door verwerking is het tekstvlak opvallend ruw geworden. Kleine beschadiging (door impact van een hard voorwerp?) onderaan aan de tweede letter 'S' van impasse. De inscripties zijn met goudverf ingevuld. Dit bord is niet zichtbaar vanaf de openbare weg.

Bord 27

Locatie: Sint-Jansvliet 6 2000 Antwerpen

Opschrift: SCHELLEKEN

Statuut: Deel van een sinds 25/03/1987 wettelijk beschermd monument. Het straatnaambord is niet opgenomen in de beschrijving van het pand in de Vastgestelde inventaris van het Bouwkundig Erfgoed.

Bewaartoestand: Heel goed.

Opmerkingen: De schuine randen zijn met de gevel mee witgeschilderd, het tekstvlak is gladgeschuurd. De inscriptie staat nog scherp. Onderaan in het midden van het oppervlak is een opvallende fossiele koraalkolonie aanwezig.

Bord 28

Locatie: Sint-Pietersstraat 1 2000 Antwerpen

Opschrift: S^I PEETER S. — • — R. S^I PIERRE

Statuut: Het gebouw is opgenomen in de Vastgestelde inventaris van het Bouwkundig Erfgoed, doch het historische straatnaambord kreeg hierbij geen vermelding.

Bewaartoestand: Heel goed. Ondanks lichte verwerking van het oppervlak staan de inscripties nog haarscherp.

Opmerkingen: De ^T (Nederlands) en ^{TE} (Frans) afkortingen van de oudere borden (zie bord 11) zijn hier voor de beide talen beperkt tot enkel een ^T. Ook de dubbele, schuine onderlijning onder deze afkortingen is hier vervangen door één horizontaal streepje met parallelle diagonale eindstreepjes.

De schuine randen van het bord zijn mee witgeschilderd met de gevel, het tekstvlak zelf heeft geen afwerkinglaag.

Bord 29

Locatie: Suikerrui 36 2000 Antwerpen

Opschrift: SUIKER S. — • — R. AU SUCRE

Statuut: Geen enkele vorm van juridische bescherming.

Bewaartoestand: Goed. Lichte verwerking van het oppervlak zichtbaar onder de afwerkinglaag

Opmerkingen: Het zichtbare oppervlak van het bord is overschilderd met een lichte tint. De meest recente gevelafwerking werd niet over het tekstvlak van het bord aangebracht, enkel over de schuine randen. De inscripties hebben een afwerking in een donkere tint. Storende reclameletters van het daar gevestigde wisselkantoor vlak naast het bord.

Bord 30

Locatie: Dambruggestraat 209 2060 Antwerpen

Opschrift: VLIEGEN S. — • — R. AUX MOUCHES

Statuut: Geen enkele vorm van juridische bescherming.

Bewaartoestand: Goed.

Opmerkingen: Dit is het enige bord waaraan een inboeting is vastgesteld, het betreft een vierkant stuk in de linker bovenhoek waarin de letter 'V' en een deel van de 'L' zijn aangebracht. Onder deze inboeting is ook een herstelling van een breuk zichtbaar. Het tekstvlak van dit bord is glad, ook op de schuine randen is geen frijnslag zichtbaar. De inscripties hebben een afwerking in een donkere tint.

Bord 31

Locatie: Vliegenstraat 11 2060 Antwerpen

Opschrift: VLIEGEN S. — • — R. AUX MOUCHES

Statuut: Geen enkele vorm van juridische bescherming.

Bewaartoestand: Heel goed.

Opmerkingen: De inscripties staan haarscherp. Er zijn minieme restanten van een witte letterinvulling met een groenige tint aanwezig. De schuine randen zijn met de gevel mee witgeschilderd, het tekstvlak zelf heeft geen afwerkinglaag. Dit bord hangt nu ongeveer halverwege de straat, maar tot 1874 was het huis waartegen dit bord is aangebracht het eerste huis naast de zgn. Hollandse spoorweg.

Bord 32

Locatie: Zand 8 2000 Antwerpen

Opschrift: ZAND — • — SABLON

Statuut: Geen enkele vorm van juridische bescherming.

Bewaartoestand: Heel goed.

Opmerkingen: De inscripties staan nog scherp. Het tekstvlak van dit bord is heel glad, waarschijnlijk is het op een gegeven moment opnieuw geschuurd. De inscripties zijn met goudverf ingevuld. De schuine randen zijn mee met de gevel in een donkere kleur geschilderd, het tekstvlak zelf heeft geen afwerkinglaag.

A.5 Blauwe hardstenen borden, tweetalig, met scheidingstreepje en –straat /rue- voluit:

Waarschijnlijk het laatste type van de borden vervaardigd uit blauwe hardsteen. Er bestaat nog slecht één exemplaar van, dit bord is geplaatst na 1871.

Bord 33

Locatie: Lange Noordstraat 39 2000 Antwerpen

Opschrift: NOORD STRAAT — • — RUE DU NORD

Statuut: Geen enkele vorm van juridische bescherming.

Bewaartoestand: Heel goed.

Opmerkingen: Dit bord is samen met de gevel volledig witgeschilderd. Onder de verlaag heeft het tekstvlak rondom de Franstalige inscriptie een ruwe aftekening; deze inscriptie was mogelijk bedekt met een mortel die nadien verwijderd is?

B. Borden van geëmailleerde lavasteen:

B.1 Tweetalige geëmailleerde lavasteenborden:

Dit type van straatnaamborden was in gebruik vanaf de jaren 1880 tot uiterlijk de jaren 1920. De Franstalige opschriften werden op twee momenten in de geschiedenis met een blauwe verf overschilderd. Een eerste keer gebeurde dit in opdracht van de Duitse bezetter tijdens het voorjaar van 1918. Een tweede keer omwille van de taalwetgeving omstreeks 1935.

Bord 34

Locatie: Groenplaats 15 2000 Antwerpen

Opschrift: PAPENSTRAATJE RUELLE DES MOINES

Statuut: Het gebouw is opgenomen in de Vastgestelde inventaris van het Bouwkundig Erfgoed, doch het historische straatnaambord kreeg hierbij geen vermelding.

Bewaartoestand: Matig. Het bord vertoont aan de linkerzijde een diagonale breuk die dwars door de eerste letter 'P' van *PAPEN* en de letter 'U' van *RUELLE* loopt.

Opmerkingen: Aan de randen van dit bord is kwistig en slordig omgesprongen met de gevelverf. Resten van de blauwe verf voor het overschilderen van de Franstalige straatnaam zijn nog te zien op de letters 'R' en 'U' van *ruelle* en op de linkse verticale randbelijning.

Bord 35

Locatie: Sint-Amandusstraat 15 2060 Antwerpen

Opschrift: S^T-AMANDUS S. R. S^T-AMAND.

Statuut: Geen enkele vorm van juridische bescherming.

Bewaartoestand: Matig

Opmerkingen: Een belangrijke vaststelling is dat hier alle zes de bevestigingsmoeren verdwenen zijn. Een koperdief met oog voor detail? Het bord vertoont ook enkele beschadigingen; tussen de rechtse rand en de witte randbelijning is een strook email afgebroken en naast de hoek rechtsonder is een lacune in de lavasteen. De blauwe overschildering van de Franstalige tekst werd verwijderd, maar er zijn nog duidelijk sporen van zichtbaar. Tenslotte zijn er nog enkele spatten van gevelverf op het tekstvlak. Rondom is het bord schuin afgestreeken met mortel.

B.2 Nederlandstalige geëmailleerde lavasteenborden:

Borden van dit type werden geplaatst tussen 1935 en uiterlijk 1946.

Bord 36

Locatie: Anselmostraat 71 2018 Antwerpen

Opschrift: ANSELMO S.

Statuut: Geen enkele vorm van juridische bescherming.

Bewaartoestand: Goed.

Opmerkingen: Fijne, witte verfstreep door letters 'NS'. Oppervlakte vervuiling. Rondom is het bord schuin afgestreeken met mortel.

Bord 37

Locatie: Isabella Brantstraat 64 2018 Antwerpen

Opschrift: ANSELMO S.

Statuut: Geen enkele vorm van juridische bescherming.

Bewaartoestand: Matig

Opmerkingen: Dit bord is enige tijd geleden afgenomen om de gevel te bepleisteren met een roze crépi- bepleistering en is nadien herplaatst. Het resultaat van deze ingreep is dat het originele ophangstelsel verdwenen is en het bord nu tegen de gevel bevestigd is met drie gewone schroeven. De linkse hoek onderaan is afgebroken. Het tekstvlak is vervuild.

Bord 38

Locatie: Cassiersstraat 1 2060 Antwerpen

Opschrift: CASSIERS S.

Statuut: Geen enkele vorm van juridische bescherming.

Bewaartoestand: Goed.

Opmerkingen: Spatten van gevelverf op het oppervlak. Storende nutsleidingen vlak boven- en een luifeltje vlak onder het bord. **Noot:** Dit bord verdween uit het straatbeeld door de sloop van het gebouw in de loop van oktober 2012!

Bord 39

Locatie: Cassiersstraat 39 2060 Antwerpen

Opschrift: CASSIERS S.

Statuut: Geen enkele vorm van juridische bescherming.

Bewaartoestand: Goed.

Opmerkingen: Aan de randen brede vegen van gevelverf en verschillende spatten op het tekstvlak.

Bord 40

Locatie: De Moystraat 38 2018 Antwerpen

Opschrift: DE MOY S.

Statuut: Geen enkele vorm van juridische bescherming.

Bewaartoestand: Heel goed.

Opmerkingen: Gevelverf aan de randen en enkele spatten. Rondom is het bord schuin afgestreeken met mortel.

Bord 41

Locatie: Lamorinièrestraat 236 2018 Antwerpen

Opschrift: GRETRY S.

Statuut: Het gebouw is opgenomen in de Vastgestelde inventaris van het Bouwkundig Erfgoed, doch het historische straatnaambord kreeg hierbij geen vermelding.

Bewaartoestand: Eerder slecht. Dubbele diagonale breuk links onderaan. Breuk bij de bevestigingsmoer in de rechter bovenhoek.

Opmerkingen: Onder de onderste randbelijning zijn er lacunes in het email. Verschillende verfspatten. Geen zijdelingse bescherming door onterechte ontpleistering van de gevel.

C. Bijzondere borden van geëmailleerd plaatstaal:

De borden van geëmailleerd plaatstaal verschenen voor het eerst ca. 1944 in het Groot-Antwerpen dat de Duitse bezetter creëerde. Ze werden massaal geplaatst tijdens de jaren 1950. Later, tot bij de intrede van de witte borden in de jaren 1990, volgden blauwe borden van met eenzelfde vormgeving, doch uit goedkopere metaalsoorten en met opgeschilderde of geplakte belettering.

Bord 42

Locatie: Maantjessteenweg 63 2170 Antwerpen

Opschrift: MAANTJES STEENWEG

Statuut: Geen enkele vorm van juridische bescherming.

Bewaartoestand: Matig.

Opmerkingen: Ronde stukken afgesprongen email door corrosieve werking boven de eerste letter 'A' en in kleinere mate boven de letter 'T' van *steenweg*. Ook de randen van het bord zijn onregelmatig geworden door corrosieve werking. Oppervlakte vervuiling.

Bord 43

Locatie: Camille Huysmanslaan 59 2020 Antwerpen

Opschrift: RYCKMANS STRAAT

Statuut: Geen enkele vorm van juridische bescherming.

Bewaartoestand: Goed.

Opmerkingen: Lichte corrosieve werking aan de onderste rand. Een uitzonderlijk bord onder de geëmailleerde plaatstalen modellen omwille van de afgeronde, inspringende hoeken van de randbelijning.

D. Onduidelijke en uitzonderlijke borden:

Bord 44

Locatie: Arthur Goemaerelei 28 2018 Antwerpen

Opschrift: ARTHUR GOEMAERELEI

Statuut: Het gebouw is opgenomen in de Vastgestelde inventaris van het Bouwkundig Erfgoed, doch het uitzonderlijke straatnaambord kreeg hierbij geen vermelding.

Bewaartoestand: Heel goed.

Opmerkingen: Louter Nederlandstalig bord van blauw geëmailleerde lavasteen, doch met een volledig van alle andere Antwerpse exemplaren afwijkende vormgeving. Mogelijk werd dit straatnaambord gelijktijdig aangebracht met de gedenkplaat voor schepen Arthur Goemaere die er vlak onder hangt. Uit het afwijkende metselwerk rondom het bord is af te leiden dat het later ingebracht is; dus zeker na 1924, het jaar van de bouwaanvraag voor de woning (Bron: SAA MA-BD 1924#18366).

Bord 45

Locatie: Everaertsstraat 70 2060 Antwerpen

Opschrift: EVERAERTS S. of EVERAERTS S. R. EVERAERTS ? Thans niet meer zichtbaar.

Statuut: Geen enkele vorm van juridische bescherming.

Bewaartoestand: Matig of slecht, afhankelijk van het gebruikte adhesief voor het nieuwe witte straatnaambord dat pal op het historische bord is aangebracht.

Opmerkingen: De twee middelste bevestigingsmoeren van het oude bord werden afgenomen om het nieuwe witte bord te kunnen plaatsen. Via een perforatie bovenaan in het nieuwe bord werd dit over de bovenste oude dook geplaatst. De oude bevestigingsmoer is daarbij teruggeplaatst. De onderste oude bevestigingsmoer werd niet teruggeplaatst. Vegen van gevelverf aan de randen.

Bord 46

Locatie: Grote Pieter Potstraat 2 2000 Antwerpen

Opschrift: SUIKERRUI of SUIKERRUI CANAL AU SUCRE of BOTERRUI CANAL AU BEURRE ? Niet meer zichtbaar.

Statuut: Het gebouw is opgenomen in de Vastgestelde inventaris van het Bouwkundig Erfgoed, doch het historische straatnaambord kreeg hierbij geen vermelding.

Bewaartoestand: Vrij slecht.

Opmerkingen: Geëmailleerd plaatstalen bord aangebracht op een bord van geëmailleerde lavasteen. Voor het plaatsen van het plaatstalen bord werden 6 boorgaten gemaakt in het bord van geëmailleerde lavasteen. Van het oude bord is rechts onderaan een hoekje afgebroken (naast de bevestigingsmoer) en zijn de nog zichtbare gedeelten overschilderd met een witte verf.

Bord 47

Locatie: Twaalfmaandenstraat zn, naast nr.1 2000 Antwerpen (in zijgeveltje van Handelsbeurs).

Opschrift: TWAALFMAANDEN S. of TWAALFMAANDEN S. R. DES DOUZE MOIS ? Niet meer zichtbaar.

Statuut: Deel van een sinds 19/05/1983 wettelijk beschermd monument (Handelsbeurs, op adres Borzestraat 31), doch het straatnaambord is niet opgenomen in de beschrijving van het pand in de Vastgestelde inventaris van het Bouwkundig Erfgoed.

Bewaartoestand: Zeer slecht. Dit straatnaambord is ooit van de muur gevallen en met de scherven en mortel werd daarna de uitsparing in de muur opgevuld.

Opmerkingen: Tien fragmenten waarneembaar, waarvan slechts één met de voorzijde (een hoek met randbelijning) zichtbaar. Waarschijnlijk bevinden zich onder de cementlaag nog fragmenten. Na voorzichtige ontmanteling is dit bord mogelijk grotendeels opnieuw samen te stellen.